

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Väliaikainen painos

P8_TA-PROV(2015)0395

Euroopan unionin vaalilainsäädännön uudistaminen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. marraskuuta 2015 Euroopan unionin vaalilain uudistuksesta (2015/2035(INL))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon neuvoston 20. syyskuuta 1976 tekemän päätöksen liitteenä olevan säädöksen Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömillä vaaleilla, jäljempänä 'vaalisäädös', sellaisena kuin se on muutettuna¹, ja erityisesti sen 14 artiklan,
- ottaa huomioon perussopimukset ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 9, 10 ja 14 artiklan sekä 17 artiklan 7 kohdan, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 22 artiklan, 223 artiklan 1 kohdan ja 225 artiklan sekä kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyn pöytäkirjan N:o 1 2 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan N:o 7,
- ottaa huomioon aiemmat vaalimenettelystään antamansa päätöslauselmat ja erityisesti Euroopan parlamentin jäsenten vaaleja koskevat yhteiset periaatteet sisältävän vaalimenettelyesityksen laatimisesta 15. heinäkuuta 1998 antamansa päätöslauselman², vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaaleista 22. marraskuuta 2012 antamansa päätöslauselman³ ja vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaalien käytännön järjestelyjen tehostamisesta 4. heinäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman⁴,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin kokoonpanosta vuoden 2014 vaalien jälkeen 13. maaliskuuta 2013 antamansa päätöslauselman⁵,

¹ Neuvoston päätös 76/787/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 278, 8.10.1976, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston päätöksellä 93/81/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 33, 9.2.1993, s. 15) ja neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL L 283, 21.10.2002, s. 1).

² EYVL C 292, 21.9.1998, s. 66.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0462.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0323.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0082.

- ottaa huomioon Euroopan parlamentin vaalimenettelyn demokraattisuuden ja tehokkuuden lisäämisestä 12. maaliskuuta 2013 annetun komission suosituksen 2013/142/EU¹,
 - ottaa huomioon 8. toukokuuta 2015 annetun komission tiedonannon ”Kertomus vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaaleista” (COM(2015)0206),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin vaalilain uudistusta koskevan Euroopan tason lisäarvon arvioinnin²,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisistä suhteista 20. lokakuuta 2010 tehdyn puitesopimuksen³,
 - ottaa huomioon niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 6. joulukuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/109/EY⁴,
 - ottaa huomioon Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta 22. lokakuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014⁵ ja erityisesti sen 13, 21 ja 31 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ”perusoikeuskirja”, ja erityisesti sen 11, 23 ja 39 artiklan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 ja 52 artiklan,
 - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A8-0286/2015),
- A. ottaa huomioon, että parlamentilla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 223 artiklan mukaisesti oikeus panna alulle oman vaalimenettelynsä uudistus laatiakseen esityksen yhdenmukaisesta menettelystä, jota noudatetaan kaikissa jäsenvaltioissa, tai menettelystä, joka perustuu kaikille jäsenvaltioille yhteisiin periaatteisiin, ja antaa hyväksyntänsä sille;
- B. katsoo, että parlamentin vaalimenettelyn uudistuksella olisi pyrittävä vahvistamaan Euroopan parlamentin vaalien demokraattista ja ylikansallista ulottuvuutta sekä unionin päätöksenteon demokraattista legitimiyyttä, lujittamaan unionin kansalaisuuden käsitettä, tehostamaan parlamentin toimintaa ja unionin hallintotapaa, parantamaan parlamentin työn legitimiyyttä, lisäämään yhdenvertaisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia vaaleissa, tehostamaan parlamentin vaalien järjestämistä sekä tuomaan parlamentin jäsenet lähemmäksi äänestäjiään ja erityisesti nuorimpia äänestäjiään;

¹ EUVL L 79, 21.3.2013, s. 29.

² PE 558.775
([http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/558775/EPRS_IDA\(2015\)558775_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/558775/EPRS_IDA(2015)558775_EN.pdf)).

³ EUVL L 304, 20.11.2010, s. 47.

⁴ EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34.

⁵ EUVL L 317, 4.11.2014, s. 1.

- C. katsoo, että vaalimenettelyn uudistuksessa on noudatettava toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita eikä yhdenmukaistamisen pitä olla itseisarvo;
- D. muistuttaa, että perussopimukseen on jo vuodesta 1957 sisältynyt mahdollisuus kehittää yhdenmukainen vaalimenettely, joka perustuu yleiseen äänioikeuteen ja vaalien välittömyyteen;
- E. katsoo, että äänestäjien ja erityisesti nuorimpien äänestäjien jatkuvasti pienenevä äänestysaktiivisuus Euroopan parlamentin vaaleissa ja vähäinen kiinnostus unionin asioihin muodostavat uhan Euroopan tulevaisuudelle, ja toteaa, että siksi tarvitaan uusia ajatuksia Euroopan demokratian elvyttämiseksi;
- F. katsoo, että Euroopan parlamentin vaaleissa sovellettavan menettelyn todellinen yhdenmukaistaminen kaikissa jäsenvaltioissa voisi edistää tehokkaammin kaikkien unionin kansalaisten oikeutta osallistua yhdenvertaisesti demokratian toteuttamiseen unionissa samalla kun lujitetaan Euroopan integraation poliittista ulottuvuutta;
- G. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin toimivalta on vähitellen lisääntynyt vuonna 1979 pidettyjen ensimmäisten välittömien vaalien jälkeen ja että Euroopan parlamentti on nykyisin neuvoston kanssa tasavertainen lainsäätäjä useimmilla unionin politiikan aloilla lähinnä Lissabonin sopimuksen voimaantulon seurauksena;
- H. ottaa huomioon, että Lissabonin sopimuksessa muutettiin Euroopan parlamentin jäsenten edustajantointia siten, että he ovat nyt unionin kansalaisten suoria edustajia¹ eivätkä enää ”yhteisöksi yhdistyneiden valtioiden kansojen edustajia”²;
- I. ottaa huomioon, että itse vaalisäädöstä on uudistettu vain kerran, vuonna 2002, neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom³, jossa edellytetään, että jäsenvaltioissa Euroopan parlamentin jäsenet valitaan listojen tai siirtoäänestyksen perusteella suhteellista vaalitapaa noudattaen, ja kielletään Euroopan parlamentin jäsenten kaksoismandaatti; toteaa, että jäsenvaltioille annettiin nimenomaisesti oikeus perustaa vaalipiirejä kansallisella tasolla ja asettaa kansallisella tasolla äänikynnys, joka voi olla enintään viisi prosenttia annetuista äänistä;
- J. ottaa huomioon, että vielä ei ole aikaansaatu kattavaa sopimusta aidosti yhdenmukaisesta vaalimenettelystä, vaikka vaalijärjestelmiä on vähitellen jonkin verran yhdenmukaistettu muun muassa johdetulla oikeudella, kuten neuvoston direktiivillä 93/109/EY;
- K. ottaa huomioon, että unionin kansalaisuuden käsite, joka sisällytettiin virallisesti unionin oikeusjärjestykseen Maastrichtin sopimuksella vuonna 1993, sisältää unionin kansalaisten oikeuden osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin ja kunnallisvaaleihin omassa jäsenvaltiossaan sekä asuinjäsenvaltiossaan samoin edellytyksin kuin tämän valtion kansalaiset⁴; toteaa, että tätä oikeutta on lujitettu perusoikeuskirjassa, josta tuli Lissabonin sopimuksen myötä oikeudellisesti sitova;

¹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 2 kohta ja 14 artiklan 2 kohta.

² Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 189 artiklan 1 kohta.

³ Neuvoston päätös 2002/772/EY, Euratom, tehty 25. kesäkuuta 2002 ja 23. syyskuuta 2002, päätöksen 76/787/EHTY, EY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta .

⁴ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohta.

- L. ottaa huomioon, että näistä uudistuksista huolimatta Euroopan parlamentin vaaleja säädellään edelleen pääasiassa kansallisella lainsäädännöllä, vaalikampanjat toteutetaan edelleen kansallisella tasolla ja Euroopan tason poliittiset puolueet eivät pysty riittävästi täyttämään perussopimusten mukaista tehtäväänsä ja myötävaikuttamaan ”eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen”, kuten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa edellytetään;
- M. ottaa huomioon, että Euroopan tason poliittiset puolueet pystyvät parhaiten myötävaikuttamaan ”eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen” ja että niillä olisi siksi oltava painavampi rooli Euroopan parlamentin vaalien kampanjoinnissa, jotta niiden näkyvyyttä voidaan parantaa ja jotta voidaan osoittaa kansalliselle puolueelle annetun äänen vaikutus vastaavan Euroopan parlamentin poliittisen ryhmän kokoon;
- N. toteaa, että Euroopan parlamentin vaalien ehdokkaiden nimitysmenettelyt vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioittain ja puolueittain ja että tämä koskee erityisesti avoimuutta ja demokratian vaatimuksia; korostaa, että ehdokkaiden avoimet, helposti seurattavat ja demokraattiset valintamenettelyt ovat tärkeitä, jotta luottamus poliittiseen järjestelmään voisi lisääntyä;
- O. toteaa, että määrääjat ehdokasluetteloiden vahvistamiselle ennen Euroopan parlamentin vaaleja vaihtelevat suuresti jäsenvaltioiden kesken ja ovat nykyään lyhimmillään 17 ja enimmillään 83 päivää, mikä asettaa ehdokkaat ja äänestäjät eri puolilla unionia eriarvoiseen asemaan kampanjaa tai äänestyspäätöksen harkintaa varten käytettävissä olevan ajan suhteen;
- P. toteaa, että määrääjat vaaliluetteloiden vahvistamiselle ennen Euroopan parlamentin vaaleja vaihtelevat suuresti jäsenvaltioiden kesken, mikä saattaa tehdä äänestäjiä koskevien tietojen vaihdosta (kahteen kertaan äänestämisen välttämiseksi) vaikeaa tai jopa mahdotonta;
- Q. katsoo, että yhteisen vaalipiirin perustaminen ja kunkin poliittisen ryhmän nimittämän komission puheenjohtajaehdokkaan asettaminen vaalipiirin listojen kärkeen vahvistaisi merkittävästi demokratiaa EU:ssa ja tekisi komission puheenjohtajan valinnasta entistä legitiimimmän;
- R. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin vaaleja koskevien nykyisten sääntöjen mukaisesti vaaleja varten voidaan asettaa vapaaehtoinen äänikynnys, joka voi olla enintään viisi prosenttia annetuista äänistä, ja että 15 jäsenvaltiota on hyödyntänyt tätä mahdollisuutta ja ottanut käyttöön äänikynnyksen, joka vaihtelee kolmen ja viiden prosentin välillä; ottaa huomioon, että pienemmissä jäsenvaltioissa sekä jäsenvaltiossa, jotka ovat jakaneet vaalialueensa vaalipiireihin, on tosiasiallisesti yli kolmen prosentin äänikynnys, vaikkei äänikynnystä olisikaan määritelty laissa; toteaa, että pakollisen äänikynnyksen asettaminen on valtiosääntöperinteessä tunnustettu legitiimiksi tavaksi taata parlamenttien toimintakyky;
- S. ottaa huomioon, että vaikka vaalisäädöksen 10 artiklan 2 kohdassa nimenomaisesti kielletään vaalien tulosten varhainen julkistaminen, tuloksia on silti julkistettu; katsoo, että yhdenmukaistetun äänestyspaikkojen sulkemisajan käyttöönotto kaikissa jäsenvaltioissa korostaisi huomattavasti Euroopan parlamentin vaalien yhteistä eurooppalaista luonnetta ja pienentäisi mahdollisuutta, että joidenkin jäsenvaltioiden

tulosten julkistaminen ennen äänestyspaikkojen sulkeutumista kaikissa jäsenvaltioissa vaikuttaa vaalitulokseen;

- T. katsoo, että ensimmäiset viralliset arviot vaalituloksista olisi ilmoitettava samanaikaisesti kaikissa jäsenvaltioissa äänestysajanjakson viimeisenä päivänä klo 21.00 Keski-Euroopan aikaa;
- U. katsoo, että yhteisen eurooppalaisen äänestyspäivän käyttöönotto ilmentäisi paremmin sitä, että kansalaiset osallistuvat vaaleihin kaikkialla unionissa, ja se myös lujittaisi osallistuvaa demokratiaa ja auttaisi luomaan yhdenmukaisemmat yleiseurooppalaiset vaalit;
- V. ottaa huomioon, että Lissabonin sopimuksella unionin oikeusjärjestystä muutettiin niin, että Euroopan parlamentille annettiin oikeus valita Euroopan komission puheenjohtaja¹ sen sijaan, että se vain antaisi valinnalle hyväksyntänsä; toteaa, että vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaalit muodostivat tässä asiassa merkittävän ennakkotapauksen ja osoittivat, että kärkiehdokkaiden nimeäminen lisää kansalaisten mielenkiintoa näihin vaaleihin;
- W. katsoo, että kärkiehdokkaiden nimeäminen komission puheenjohtajan toimeen luo yhteyden kansallisella tasolla annettujen äänten ja unionin tason välille ja antaa unionin kansalaisille mahdollisuuden tehdä tietoon perustuvia valintoja vaihtoehtoisten poliittisten ohjelmien välillä; toteaa, että kärkiehdokkaiden nimeäminen avoimin ja helposti seurattavin menettelyin lisää demokraattista legitimiyyttä ja vastuullisuutta;
- X. katsoo, että tähän toimeen tarjolla olevien kärkiehdokkaiden nimeämis- ja valintamenettelyt ilmentävät vahvasti eurooppalaista demokratiaa ja niiden tulisi olla kiinteä osa vaalikampanjoita;
- Y. katsoo, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ehdokkaiden nimeämisen määräaika olisi vahvistettava vaalisäädöksessä ja että komission puheenjohtajan toimen kärkiehdokkaiden olisi oltava ehdolla Euroopan parlamentin vaaleissa;
- Z. ottaa huomioon, että kaikki jäsenvaltiot eivät suo kansalaisilleen mahdollisuutta äänestää ulkomailta käsin ja että äänestysoikeuden epäämisperusteet vaihtelevat suuresti niissä jäsenvaltioissa, jotka tämän mahdollisuuden suovat; katsoo, että yhdenvertaisuutta vaaleissa voitaisiin edistää niin, että kaikille unionin ulkopuolella asuville unionin kansalaisille annettaisiin oikeus osallistua vaaleihin; toteaa, että jäsenvaltioiden olisi kuitenkin sovittava hallinnolliset järjestelmänsä paremmin yhteen, jotta estettäisiin kahteen kertaan äänestäminen kahdessa eri jäsenvaltiossa;
- AA. panee merkille, että ainakaan 13 jäsenvaltiossa ei ole asianmukaisia kansallisia sääntöjä, jotka estäisivät niitä unionin kansalaisia, joilla on kahden jäsenvaltion kansalaisuus, äänestämästä kahdesti, mikä rikkoo vaalisäädöksen 9 artiklaa;
- AB. katsoo, että unionin tasolla olisi perustettava vaaliviranomainen, joka toimisi jäsenvaltioissa nimettyjen yhteysviranomaisten verkostona, sillä näin helpotettaisiin tiedonsaantia Euroopan parlamentin vaaleja koskevista säännöistä ja sujuvoitettaisiin prosessia sekä korostettaisiin näiden vaalien eurooppalaista luonnetta; toteaa, että

¹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 7 kohta.

komissiota olisi tämän vuoksi kehotettava tarkastelemaan käytännön järjestelyjä, joita tällaisen viranomaisen perustaminen unionin tasolla edellyttää;

- AC. toteaa, että vaalikelpoisuuden alaikäraja vaihtelee 28 jäsenvaltiossa 18 ja 25 vuoden välillä ja äänioikeuden alaikäraja 16 ja 18 vuoden välillä jäsenvaltioiden erilaisten valtiosääntö- ja vaaliperinteiden vuoksi; katsoo, että äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden alaikärajojen yhdenmukaistaminen olisi erittäin toivottavaa, koska siten voitaisiin varmistaa unionin kansalaisten todellinen yhdenvertaisuus vaaleissa ja välttää syrjintää kansalaisuuden kaikkein keskeisimmällä osa-alueella eli oikeudessa osallistua demokraattiseen prosessiin;
- AD. katsoo, että Euroopan tason poliittisten puolueiden virallinen perustaminen ja vakiintuminen edistää eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumista ja ilmentää unionin kansalaisten toiveita, ja toteaa, että tämä on myös helpottanut vaalijärjestelmien vähittäistä lähentymistä;
- AE. katsoo, että postiäänestys sekä sähköisesti ja internetissä äänestäminen voisivat tehostaa Euroopan parlamentin vaalien järjestämistä ja lisätä äänestäjien kiinnostusta niitä kohtaan, edellyttäen että varmistetaan korkein mahdollinen tietosuojan taso;
- AF. ottaa huomioon, että useimmissa jäsenvaltioissa hallituksen jäsenet voivat asettua ehdolle kansallisissa parlamenttivaaleissa joutumatta keskeyttämään tehtävänsä hoitamista;
- AG. toteaa, että paikkojen jakaantumisessa tasapuolisesti naisten ja miesten kesken on tapahtunut jatkuvaa edistymistä vuoden 1979 jälkeen, mutta ottaa huomioon, että jäsenvaltioiden välillä on tässä suhteessa edelleen merkittäviä eroja ja että 10 jäsenvaltiossa vähemmän edustettuna olevan sukupuolen osuus on alle 33 prosenttia; toteaa, että Euroopan parlamentissa on nykyään vain 36,62 prosenttia naisia, mikä merkitsee, että perusoikeuskirjassa vahvistetut sukupuolten tasa-arvon arvot ja tavoitteet jäävät täyttymättä;
- AH. korostaa, että naisten ja miesten tasa-arvo on saavutettava, sillä se on yksi unionin perusarvoista, mutta toteaa, että vain hyvin harvat jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet tämän periaatteen kansallisiin vaalilakeihinsa; katsoo, että sukupuolikiintiöt poliittisessa päätöksenteossa ja tasapuolisesti naisista ja miehistä koostuvien ehdokasluetteloiden käyttö ovat osoittautuneet erittäin tehokkaiksi välineiksi, joilla voidaan puuttua syrjintään ja vallan epätasaiseen jakautumiseen naisten ja miesten välillä sekä parantaa demokraattista edustusta poliittisissa päätöksentekokelemissä;
- AI. toteaa, että Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa vahvistettu alenevan suhteellisuuden periaate on merkittävästi vaikuttanut siihen, että Euroopan yhdentymishankkeesta on tullut kaikkien jäsenvaltioiden yhteisesti edistämä asia;
- 1. päättää uudistaa vaalimenettelynsä hyvissä ajoin ennen vuoden 2019 vaaleja ja pyrkiä vahvistamaan Euroopan parlamentin vaalien demokraattista ja ylikansallista ulottuvuutta sekä unionin päätöksenteon legitimiyyttä, lujittamaan unionin kansalaisuuden käsitettä ja yhdenvertaisuutta vaaleissa, edistämään edustuksellisen demokratian periaatetta ja unionin kansalaisten suoraa edustamista Euroopan parlamentissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan mukaisesti, tehostamaan parlamentin toimintaa ja unionin hallintotapaa, parantamaan parlamentin työn legitimiyyttä ja tehokkuutta, tehostamaan parlamentin vaalien järjestämistä,

auttamaan kaikkia jäsenvaltioiden kansalaisia kokemaan vaalit omikseen, edistämään Euroopan parlamentin tasapainoista kokoonpanoa ja varmistamaan mahdollisimman pitkälle unionin kansalaisten yhdenvertaisuus vaaleissa ja osallistuminen niihin;

2. ehdottaa, että Euroopan tason poliittisten puolueiden näkyvyyttä lisätään sisällyttämällä niiden nimet ja logot äänestyslipukkeisiin, ja suosittaa, että nämä olisivat esillä myös Euroopan parlamentin vaalien radio- ja televisiomainoksissa, julisteissa ja muussa vaalikampanjamateriaalissa ja erityisesti kansallisten puolueiden vaaliohjelmissa, sillä näin voitaisiin lisätä Euroopan parlamentin vaalien avoimuutta ja niiden järjestämisen demokraattisuutta, koska kansalaiset näkisivät selvästi, mikä vaikutus heidän antamallaan äänellä on Euroopan tason puolueiden poliittiseen vaikutusvaltaan ja niiden mahdollisuuksiin muodostaa poliittisia ryhmiä Euroopan parlamentissa;
3. on myös sitä mieltä, että koska unioni on sitoutunut toissijaisuusperiaatteeseen, Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien alueellisten puolueiden olisi noudatettava samaa käytäntöä ja alueviranomaisia olisi kannustettava käyttämään virallisesti tunnustettuja alueellisia kieliä tässä yhteydessä;
4. kannustaa jäsenvaltioita edistämään Euroopan tason poliittisten puolueiden ja niiden kärkiehdokkaiden osallistumista vaalikampanjointiin erityisesti televisiossa ja muissa tiedotusvälineissä;
5. päättää ottaa käyttöön ehdokasluetteloiden vahvistamisen yhteiseksi vähimmäismääräajaksi 12 viikkoa ennen vaalipäivää, jotta voidaan lujittaa yhdenvertaisuutta vaaleissa varmistamalla, että ehdokkailla ja äänestäjillä eri puolilla unionia on yhtä paljon aikaa valmistautua ja pohtia asioita ennen äänestystä; kannustaa jäsenvaltioita pohtimaan, miten voitaisiin varmistaa, että Euroopan parlamentin vaalien kampanjointia koskevat säännöt olisivat yhdenmukaisempia;
6. pitää tärkeänä, että puolueet kaikilla tasoilla ottavat käyttöön demokraattisia ja helposti seurattavia ehdokkaiden valintamenettelyjä; suosittaa, että kansalliset puolueet järjestävät demokraattisen äänestyksen Euroopan parlamentin vaalien ehdokkaiden valitsemiseksi;
7. ehdottaa, että yhden vaalipiirin jäsenvaltioissa sekä vaalipiireissä, joissa käytetään listajärjestelmää ja joilla on yli 26 paikkaa, otetaan paikkojen jakamista varten käyttöön pakollinen äänikynnys, joka olisi kolmesta viiteen prosenttia annetuista äänistä; katsoo, että tämä toimenpide on tärkeää Euroopan parlamentin toimintakyvyn turvaamiseksi, koska siten vältettäisiin yhä suurempi pirstoutuminen;
8. on tietoinen siitä, että jäsenvaltiot voivat vapaasti päättää, minä Euroopan parlamentin vaalien äänestysajanjakson päivinä vaalit järjestetään, mutta ehdottaa, että vaalit päättyisivät kaikissa jäsenvaltioissa viimeistään klo 21.00 Keski-Euroopan aikaa äänestysjakson sunnuntaina, koska siten varmistettaisiin vaalisäädöksen 10 artiklan 2 kohdan asianmukainen soveltaminen ja pienennettäisiin mahdollisuutta, että joidenkin jäsenvaltioiden tulosten julkistaminen ennen äänestyspaikkojen sulkeutumista kaikissa jäsenvaltioissa vaikuttaa vaalitulokseen; kannattaa sitä, että kaikissa jäsenvaltioissa olisi edelleen kiellettyä ilmoittaa vaalitulokset varhaisessa vaiheessa;
9. päättää vahvistaa Euroopan tason poliittisten puolueiden kärkiehdokkaiden nimeämisen yhteiseksi määräajaksi 12 viikkoa ennen Euroopan parlamentin vaaleja, jotta he voivat esittää vaaliohjelmansa ja jotta ehdokkaiden välillä voidaan järjestää vaalikeskusteluja

ja toteuttaa unionin laajuisia vaalikampanjoita; katsoo, että kärkiehdokkaiden nimeäminen on tärkeä osa vaalikampanjointia, koska Euroopan parlamentin vaalien tulos ja komission puheenjohtajan valinta ovat Lissabonin sopimuksessa vahvistetulla tavalla yhteydessä keskenään;

10. päättää asettaa yhteisen kahdeksan viikon määräajan vaaliluetteloiden vahvistamiselle ja kuuden viikon määräajan tietojen vaihtamiselle niistä unionin kansalaisista, joilla on kaksoiskansalaisuus tai jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa, vaaliluettelosta kussakin jäsenvaltiossa keskitetysti vastaavien viranomaisten kesken;
11. ehdottaa, että vaalien rehellisyyttä olisi tuettava asettamalla kampanjointikustannuksille sellainen kohtuullinen yläraja, joka mahdollistaa puolueiden, ehdokkaiden ja näiden vaaliohjelmien asianmukaisen esittelyn;
12. ehdottaa, että myös kolmansissa maissa asuville tai töissä oleville unionin kansalaisille myönnetään oikeus äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa; toteaa, että siten kaikilla unionin kansalaisilla olisi lopultakin yhtäläinen äänioikeus Euroopan parlamentin vaaleissa samoin edellytyksin heidän asuinpaikastaan tai kansalaisuudestaan riippumatta;
13. kehottaa kuitenkin jäsenvaltioita sovittamaan hallinnolliset järjestelmänsä paremmin yhteen, jotta estettäisiin kahteen kertaan äänestäminen kahdessa eri jäsenvaltiossa;
14. kehottaa jäsenvaltioita käyttämään postiäänestystä sekä sähköisesti ja internetissä äänestämistä, jotta äänestysaktiivisuus lisääntyisi ja jotta äänestäminen olisi helpompaa kaikille kansalaisille ja erityisesti liikuntarajoitteisille henkilöille sekä niille, jotka asuvat tai ovat töissä EU:n jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole, tai kolmannessa maassa, edellyttäen että huolehditaan tarvittavista varotoimista, jotta voidaan estää kaikenlainen vilppi näiden äänestystapojen käytössä;
15. suosittaa, että jäsenvaltiot pohtivat tulevaisuutta silmällä pitäen, miten voitaisiin yhdenmukaistaa äänioikeuden alaikäraja 16 vuoteen, jotta lisättäisiin unionin kansalaisten yhdenvertaisuutta vaaleissa;
16. kehottaa tarkastelemaan uudelleen Euroopan parlamentin ja komission välisistä suhteista tehtyä puitesopimusta ja muuttamaan Euroopan parlamenttiin ehdolla olevia komission jäseniä koskevia sääntöjä niin, ettei komission tehokkuus toimielimenä vaarannu vaalien aikana ja vältetään toimielinten resurssien väärinkäyttö;
17. päättää antaa Euroopan parlamentille oikeuden vahvistaa vaaliensa äänestysajanjakso neuvostoa kuultuaan;
18. kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään asianmukaiset oikeudelliset puitteet, jotta varmistetaan, että tiedotusvälineiltä ja erityisesti julkisen yleisradiotoiminnan harjoittajilta edellytetään mahdollisimman informatiivista, rehellistä ja tasapuolista raportointia vaalikampanjoinnin aikana; katsoo, että tämä on ratkaisevan tärkeää, jotta unionin kansalaiset voivat tehdä tietoon perustuvia valintoja kilpailevien poliittisten ohjelmien välillä; tunnustaa käytäntösääntöjen ja muiden itsesääntelyvälineiden merkityksen tämän tavoitteen saavuttamisessa;
19. kehottaa tiukentamaan sääntöjä siitä, miten varmistetaan vapaa ja rajoittamaton kilpailu puolueiden välillä, ja varmistamaan erityisesti tiedotusvälineiden moniarvoisuus sekä kaikkien julkishallinnon tasojen neutraalius vaaliprosessin suhteen;

20. korostaa sen merkitystä, että naiset osallistuvat laajemmin poliittiseen päätöksentekoon ja että he ovat paremmin edustettuina Euroopan parlamentin vaaleissa; kehottaakin jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta voidaan edistää miesten ja naisten tasa-arvoa koko vaaliprosessissa; painottaa myös sen merkitystä, että ehdokasluetteloissa on tasapuolisesti naisia ja miehiä;
21. kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä etnisten ja kielivähemmistöjen sekä muiden vähemmistöjen asianmukaisen edustuksen edistämiseksi Euroopan parlamentin vaaleissa;
22. pitää suotavana sellaisen Euroopan vaaliviranomaisen perustamista, jonka tehtäväksi voitaisiin antaa Euroopan parlamentin vaaleja koskevan tiedon keskitetty tarjoaminen, vaalien toimittamisen valvominen ja tiedonvaihdon helpottaminen jäsenvaltioiden välillä;
23. päättää, että myös Euroopan parlamentin jäsenen ja lainsäädäntövaltaa käyttävän alueellisen parlamentin tai edustajankokouksen jäsenen toimia olisi pidettävä yhteensopimattomina;
24. muistuttaa, että komission suosituksista huolimatta jäsenvaltiot ovat toistuvasti jättäneet sopimatta yhteisestä äänestyspäivästä; kannustaa jäsenvaltioita työskentelemään ratkaisun löytämiseksi tässä asiassa;
25. välittää neuvostolle tämän asiakirjan liitteenä olevan ehdotuksen Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömillä vaaleilla annetun säädöksen muuttamiseksi¹;
26. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille.

¹ Tämän ehdotuksen liitteessä olevat tarkistukset perustuvat Euroopan parlamentin oikeudellisen yksikön tuottamaan konsolidoituun versioon edustajien valitsemisesta edustajakokoukseen yleisillä, välittömillä vaaleilla annetusta säädöksestä (EYVL L 278, 8.10.1976, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä syyskuuta 1976 tehdyn neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömillä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyllä päätöksellä 93/81/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 33, 9.2.1993, s. 15) ja 25 päivänä kesäkuuta 2002 ja 23 päivänä syyskuuta 2002 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL L 283, 21.10.2002, s. 1). Tämä konsolidoitu versio poikkeaa Euroopan unionin julkaisutoimiston tuottamasta konsolidoidusta versiosta (CONSLEG. 1976X1008-23/09/2002) kahdessa suhteessa: sen 7 artiklan 1 kohtaan on sisällytetty luetelmakohta ”– alueiden komitean jäsen”, joka on seurausta Amsterdamin sopimuksen 5 artiklasta (EYVL C 340, 10.11.1997), ja se on numeroitu uudelleen neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**säännöksistä Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömällä
vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 223 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin tekemän ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsoo, että vaalimenettelyä koskevat perussopimusten määräykset olisi pantava täytäntöön,

ON HYVÄKSYNYT tähän päätökseen liitetyt säännökset ja suosittelee jäsenvaltioille niiden hyväksymistä valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

1 artikla

Muutetaan neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom¹ liitteenä oleva Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömällä vaaleilla annettu säädös seuraavasti:

1) Korvataan 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Kussakin jäsenvaltiossa Euroopan parlamentin jäsenet valitaan unionin kansalaisten edustajina listojen tai siirtoäänestyksen perusteella suhteellista vaalitapaa noudattaen."

2) Lisätään artikla seuraavasti:

"2 a artikla

Neuvosto päättää yksimielisesti sellaisen yhteisen vaalipiirin perustamisesta, jossa kunkin poliittisen perheen nimittämä komission puheenjohtajaehdokka asetetaan vaalipiirin listojen kärkeen."

¹ Neuvoston päätös 76/787/EHTY, ETY, Euratom, annettu 20 päivänä syyskuuta 1976 (EYVL L 278, 8.10.1976, s. 1).

3) Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"3 artikla

Vaalipiireissä sekä yhden vaalipiirin käsittävissä jäsenvaltioissa, joissa käytetään listajärjestelmää ja joilla on yli 26 paikkaa, jäsenvaltioiden on asetettava paikkojen jakamista varten äänikynnys, jonka on oltava vähintään 3 prosenttia ja enintään 5 prosenttia kyseisessä vaalipiirissä tai yhden vaalipiirin käsittävässä jäsenvaltiossa annetuista äänistä."

4) Lisätään artiklat seuraavasti:

"3 a artikla

Kunkin jäsenvaltion on asetettava Euroopan parlamentin vaalien ehdokasluetteloiden vahvistamiselle määräaika. Tämä määräaika on vähintään 12 viikkoa ennen 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun Euroopan parlamentin vaalien äänestysajanjakson alkua.

3 b artikla

Vaaliluetteloiden vahvistamisen ja viimeistelyn määräaika on kahdeksan viikkoa ennen ensimmäistä vaalipäivää.

3 c artikla

Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien poliittisten puolueiden on sovellettava demokraattisia menettelyjä ja noudatettava avoimuutta valitessaan ehdokkaitaan näihin vaaleihin.

3 d artikla

Euroopan parlamentin vaalien ehdokasluetteloissa on varmistettava sukupuolten tasa-arvo.

3 e artikla

Euroopan parlamentin vaaleissa käytettäviin äänestyslipukkeisiin on merkittävä yhtä näkyvästi kansallisten poliittisten puolueiden nimet ja logot ja Euroopan tason poliittisten puolueiden nimet ja logot.

Jäsenvaltioiden on edistettävä ja helpotettava tällaisten jäsenyyksien esittämistä television ja radion vaalilähetyksissä ja vaalikampanjamateriaaleissa.

Vaalikampanjamateriaaleihin on sisällytettävä viittaus sellaisen Euroopan tason poliittisen puolueen vaaliohjelmaan, jonka jäsen kansallinen poliittinen puolue mahdollisesti on.

Euroopan parlamentin vaaleissa sovelletaan vaalimateriaalien lähettämiseen äänestäjille samoja sääntöjä kuin kyseisen jäsenvaltion kansallisissa, alueellisissa ja paikallisissa vaaleissa.

3 f artikla

Euroopan tason poliittisten puolueiden on nimettävä ehdokkaansa komission

puheenjohtajan toimeen vähintään 12 viikkoa ennen 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun äänestysajanjakson alkua."

5) Lisätään artiklat seuraavasti:

"4 a artikla

Jäsenvaltiot voivat ottaa Euroopan parlamentin vaaleissa käyttöön sähköisen äänestyksen ja äänestyksen internetissä, ja jos ne päättävät tehdä niin, niiden on toteutettava riittävät toimenpiteet tulosten luotettavuuden, vaalisalaisuuden ja tietosuojan varmistamiseksi.

4 b artikla

Jäsenvaltiot voivat antaa kansalaisilleen mahdollisuuden äänestää postitse Euroopan parlamentin vaaleissa."

6) Kumotaan 5 artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

7) Korvataan 6 artikla seuraavasti:

"6 artikla

1. Euroopan parlamentin jäsenet äänestävät yksilöllisesti ja henkilökohtaisesti. Heitä eivät sido mitkään ohjeet eikä heidän edustajantoimensa ole sidottu toimintaohjeisiin. He edustavat kaikkia unionin kansalaisia.

2. Euroopan parlamentin jäsenet nauttivat niitä erioikeuksia ja vapauksia, joita heihin sovelletaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen liitteenä olevan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan N:o 7 nojalla."

8) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Euroopan parlamentin jäsenen tehtävä on ristiriidassa seuraavien tehtävien kanssa:

- jäsenvaltion hallituksen jäsen,
- lainsäädäntövaltaa käyttävän kansallisen tai alueellisen parlamentin tai edustajankokouksen jäsen,
- komission jäsen,
- Euroopan unionin tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja,
- Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen,
- tilintarkastustuomioistuimen jäsen,
- Euroopan oikeusasiamies,

- talous- ja sosiaalikomitean jäsen,
- alueiden komitean jäsen,
- unionin varojen tai pysyvän ja välittömän hallinnollisen tehtävän hoitamiseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla tai soveltamiseksi perustettujen komiteoiden tai toimielinten jäsenet,
- Euroopan investointipankin hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tai Euroopan investointipankin palveluksessa oleva,
- Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö.";

b) kumotaan 2 kohta;

c) korvataan 4 kohta seuraavasti:

"4. Niiden Euroopan parlamentin jäsenten tilalle, joihin 5 artiklassa tarkoitetun viisivuotiskauden aikana sovelletaan 1 ja 3 kohtaa, nimitetään uudet jäsenet 13 artiklan mukaisesti."

9) Lisätään artikkelat seuraavasti:

"9 a artikla

Kaikilla unionin kansalaisilla ja myös kolmansissa maissa asuvilla tai töissä olevilla unionin kansalaisilla on oikeus äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa. Jäsenvaltioiden on toteutettava tämän oikeuden käyttämisen edellyttämät toimenpiteet.

9 b artikla

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yhteysviranomainen, joka on vastuussa äänestäjiä koskevien tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten kanssa. Tämän viranomaisen on välitettävä muiden jäsenvaltioiden vastaaville viranomaisille viimeistään kuusi viikkoa ennen ensimmäistä vaalipäivää ja yhdenmukaisin ja turvallisin sähköisin viestintäkeinoin tiedot unionin kansalaisista, jotka ovat useamman kuin yhden unionin jäsenvaltion kansalaisia, ja unionin kansalaisista, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia.

Välitettyjen tietojen on sisällettävä vähintään asianomaisen kansalaisen suku- ja etunimi, ikä, asuinpaikkakunta ja kyseiseen jäsenvaltioon saapumispäivämäärä."

10) Korvataan 10 ja 11 artikla seuraavasti:

"10 artikla

1. Euroopan parlamentin vaalit pidetään päivänä tai päivinä ja ajankohtana, jotka kukin jäsenvaltio vahvistaa. Päivän tai päivien on ajoitettava jokaisessa jäsenvaltiossa samalle torstaiaamuna alkavalle ja sitä seuraavana sunnuntaina päättyvälle ajanjaksolle. Vaalit päättyvät kaikissa jäsenvaltioissa viimeistään klo 21.00 Keski-Euroopan aikaa kyseisenä

sunnuntaina.

2. Jäsenvaltio saa julkistaa virallisesti vaalien tuloksen vasta, kun vaalit ovat päättyneet. Ensimmäiset viralliset arviot vaalituloksista on ilmoitettava samanaikaisesti kaikissa jäsenvaltioissa 1 kohdassa tarkoitetun äänestysajanjakson päättyessä. Tätä ennen ei saa julkaista ovensuukyselyihin perustuvia ennusteita.

3. Postiäännten laskenta voidaan aloittaa kaikissa jäsenvaltioissa, kun äänestyspaikat ovat sulkeutuneet siinä jäsenvaltiossa, jonka äänestäjät äänestävät viimeisinä 1 kohdassa tarkoitettuna vaalien ajanjaksona.

11 artikla

1. Euroopan parlamentti päättää neuvostoa kuultuaan vaalien äänestysajanjakson vähintään yhtä vuotta ennen 5 artiklassa tarkoitetun viisivuotisen vaalikauden loppumista.

2. Euroopan parlamentti kokoontuu ilman erillistä kutsua ensimmäisenä tiistaina, joka seuraa äänestysajanjakson päättymisestä alkavan yhden kuukauden määrääjän päättymistä, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 229 artiklan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 109 artiklan määräysten soveltamista."

11) Korvataan 14 ja 15 artikla seuraavasti:

"14 artikla

Euroopan parlamentti ehdottaa jäsentensä enemmistöllä toimenpiteitä tämän säädöksen soveltamiseksi, ja neuvosto vahvistaa nämä toimenpiteet määräenemmistöllä sen jälkeen, kun se on kuullut komissiota ja saanut Euroopan parlamentin hyväksynnän.

15 artikla

Tämä säädös on laadittu englannin, espanjan, hollannin, italian, iirin, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Tämä sopimus on liittymissopimusten nojalla todistusvoimainen myös bulgarian, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, puolan, romanian, slovakin, sloveenin, tšekin, unkarin ja viron kielellä laadittuina toisintoina."

12) Kumotaan I ja II liite.

2 artikla

1. Tämän päätöksen 1 artiklassa säädetty muutokset tulevat voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet tämän päätöksen säännökset valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot ilmoittavat viipymättä neuvoston pääsihteerille tähän päätökseen liitettyjen säännösten hyväksymisen edellyttämien valtiosääntöoikeudellisten menettelyjen loppuunsaattamisesta.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä,

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja